

Vlaams
Parlement

vergadering **C10 – BUI1**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 5 oktober 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het niet uitschrijven van een nieuwe subsidieronde voor projecten in Oost- en Centraal-Europa - 2329 (2009-2010)	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Vlaams bezoek aan Hongarije - 2397 (2009-2010)	5
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de voedselrellen in Mozambique - 2426 (2009-2010)	8
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de positie van de fondsen Incofin en Alterfin - 2474 (2009-2010)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de inspanningen om de situatie van gehandicapten en verlaten kinderen en jongeren in de Bulgaarse weeshuizen te verbeteren - 2526 (2009-2010)	11
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de convenanten inzake gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking - 9 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gemeentelijke convenanten voor ontwikkelingssamenwerking - 86 (2010-2011)	15

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het niet uitschrijven van een nieuwe subsidieronde voor projecten in Oost- en Centraal-Europa - 2329 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister-president, collega's, sinds een tiental jaren organiseert de Vlaamse Regering een jaarlijkse subsidieronde voor kleinschalige en mini-ontwikkelingsprojecten in Oost- en Centraal-Europa. Deze projecten waren vaak erg succesvol, omdat zij een wenselijke tussenstap vormden tussen de grootschalige en kapitaalintensieve EU-projecten en de soms zeer kleinschalige en minder kapitaalgebonden ngo-initiatieven. Ik heb in mijn vraag een aantal projecten opgesomd die in het verleden erg succesvol bleken te zijn en die in het kader van die subsidieronde mochten rekenen op steun.

Nu blijkt dat de laatste jaarlijkse oproep aan kandidaat-projecten dateert van 2009, althans volgens de website van het Departement internationaal Vlaanderen. Voor 2010 zou er geen nieuwe ronde uitgeschreven zijn. Ik vraag me natuurlijk af of er hiervoor een verklaring is. Gaat het om een vertraging van de jaarlijkse procedure, of hebt u besloten dat het niet langer nodig is? In uw beleidsnota gaf u immers ook aan dat u voor dat segment een beleidswijziging wilt.

Minister-president, hoe evalueert u de ontwikkelingsprojecten die tot 2009 in het kader van het programma zijn uitgeschreven? Is er in 2010 geen subsidieronde uitgeschreven voor ontwikkelingsprojecten in Centraal- en Oost-Europa? Zo ja, gaat het hier om een bewuste beslissing, of vloeide die voort uit praktische problemen? Is dit besluit definitief of kan dit initiatief in de toekomst worden hernomen? Vloeit dit besluit voort uit een strategische beleidsbeslissing ten aanzien van deze regio? Zo nee, wat is dan wel de oorzaak van het uitblijven van de subsidieronde?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik kan zeggen dat al deze projecten vrij succesvol zijn geweest. De Vlaamse Regering heeft sinds het ontstaan van het programma in 1992 erg veel inspanningen geleverd om via projectfinanciering bij te dragen tot de ontwikkeling van Centraal- en Oost-Europa en heeft hiermee invulling gegeven aan een belangrijke beleidsprioriteit in het internationaal beleid van de Vlaamse Regering in de periode 1992-2009.

Dit blijkt uit de ruime middelen die in een groot aantal samenwerkingsprojecten geïnvesteerd zijn. Ik heb voor u eens de som gemaakt. In de periode 1992-2009 zijn er 669 projecten goedgekeurd voor een bedrag van 110 miljoen euro. De projecten hebben een positieve bijdrage geleverd. Ik wil even de elementen opsommen. Ze hebben bijgedragen tot de succesvolle overgang van een centraal geleide staat naar een democratisch en marktgeoriënteerd bestel in de landen uit Centraal- en Oost-Europa. Ze hebben de succesvolle overgang dus mee helpen realiseren.

Het Vlaamse bedrijfsleven en het middenveld werden gemobiliseerd en geëngageerd voor een traject van internationale samenwerking tijdens de cruciale decennia van de Centraal- en Oost-Europese transitie, waardoor het Vlaams internationaal beleid bovendien een sterker maatschappelijk draagvlak kreeg.

Het uitbouwen van een politiek, ambtelijk en diplomatiek netwerk in de regio Centraal- en Oost-Europa werd gefaciliteerd. Intensieve en structurele contacten werden opgebouwd.

De economische vervlechting is toegenomen. In de periode 1995-2008 is de waarde van de Vlaamse uitvoer naar Centraal- en Oost-Europa gestegen van ongeveer 1 miljard euro in 1995

tot maar liefst meer dan 9 miljard euro in 2008, een toename met factor 9. Dit is niet onaardig, wetende dat in dezelfde periode de totale Vlaamse uitvoer toegenomen is van ongeveer 90 miljard euro tot 189 miljard euro, een toename met iets meer dan factor 2. De uitvoer naar de nieuwe EU-lidstaten in 1995 nam hier 1,2 percent in. In 2008 was dit aandeel gestegen tot 4,9 percent, een toename met factor 4.

Ik voeg nog twee elementen toe. De samenwerkingsprojecten hebben ook bijgedragen tot het op de kaart zetten van Vlaanderen in de regio Centraal- en Oost-Europa. Vlaanderen heeft cultureel voet aan de grond gezet in de regio en heeft daartoe een cultureel netwerk kunnen uitbouwen.

Ik denk dus dat de 110 miljoen euro goed besteed geld is. De vraag is natuurlijk welke toekomst er is voor het programma Centraal- en Oost-Europa. Er is een hele weg afgelegd, en dus hebben we beslist om het programma te beëindigen en geen nieuwe oproep voor het indienen van nieuwe projectvoorstellen te lanceren.

De vraag is of dit bewust is gedaan. Het antwoord is ja. Ik zal mijn beslissing toelichten en motiveren. Parallel met het beleid van de Europese Unie heeft Vlaanderen 15 jaar heel actief geïnvesteerd in samenwerking met de landen van Centraal- en Oost-Europa. Deze samenwerking was aanvankelijk gericht op de begeleiding van deze landen in de overgang naar een democratie en een vrijemarkteconomie, later gebeurde dit vooral vanuit een pre-toetredingsstrategie tot de EU.

Twintig jaar na de val van de Berlijnse Muur en het IJzeren Gordijn en enkele jaren na de EU-toetreding van de tien Vlaamse verdragspartners in Centraal- en Oost-Europa, stelde zich de vraag naar de noodzaak van de voortzetting van een specifiek ondersteuningsprogramma voor de landen uit Centraal- en Oost-Europa. Om deze reden heb ik in 2009 een evaluatie van de doelstellingen van het Programma Centraal- en Oost-Europa laten uitvoeren door het Departement internationaal Vlaanderen. Deze evaluatie werd in december 2009 afgerond. Hieruit kwam de conclusie naar voren dat met de feitelijke toetreding van tien Centraal- en Oost-Europese landen tot de EU – via de uitbreidingsgolven in 2004 en 2007 – duidelijk werd dat deze landen het transitietraject naar een democratie en vrijemarkteconomie succesvol hebben afgerond.

In de periode 2001-2008 was de economische groei in de nieuwe EU-lidstaten groter dan de gemiddelde economische groei in de 15 landen van de EU. Ook dat hebben wij met onze bijdrage voor een stukje mee helpen realiseren.

Uit de ‘Global Competitiveness Index 2008-2009’ van het Wereld Economisch Forum blijkt ook dat het concurrentievermogen van de nieuwe EU-lidstaten het gemiddelde van de 15 EU-landen sterk benadert. In sommige gevallen scoren Centraal- en Oost-Europese landen beter dan ‘oude’ EU-lidstaten.

In het licht hiervan en in de lijn van mijn beleidsnota, werd beslist om het Programma Centraal- en Oost-Europa zoals het tot op heden bestaan heeft, stop te zetten. Daarom wordt in 2010 ook geen nieuwe oproep tot het indienen van projectvoorstellen gelanceerd. Deze beslissing is genomen. Praktische problemen hebben in geen geval de beëindiging van het programma genoodzaakt.

Het gaat hier wel degelijk om een strategische beleidsbeslissing. De regio Centraal- en Oost-Europa heeft tussen het ontstaan van het programma in 1992 en de stopzetting ervan in 2010, een verschrikkelijk belangrijke weg afgelegd, ook in haar politieke ontwikkeling. Met de feitelijke toetreding tot Europa is er ook een ander kader. Dat heb ik al gezegd.

De overige landen van het toepassingsgebied van het programma zijn nog behoorlijk ver verwijderd van het Europees democratisch en marktgeoriënteerd bestel, waardoor de doelstellingen van het programma voor deze groep landen nog enige tijd relevant blijven. Vandaar dat de Vlaamse Regering voor continuïteit pleit op het niveau van de

beleidsdoelstellingen. In de beleidsnota werd daarom aangekondigd dat de samenwerking in de volgende jaren zou worden toegespitst op de westelijke Balkan en de nieuwe oostelijke buurlanden van de Europese Unie. Ook in de toekomst wil de Vlaamse Regering, in lijn met het Europese nabuurschapsbeleid, blijven bijdragen tot de opbouw van stabiliteit en welvaart aan de oostelijke grens van de EU. Ik heb mijn departement dan ook opdracht gegeven een nieuw beleidsprogramma uit te werken voor de westelijke Balkan. Dat programma zal in 2011 in werking treden.

Het zijn mijn voorgangers die met die projecten fantastisch werk hebben geleverd. Centraal- en Oost-Europa doen het nu zelfs beter dan wij en dat mag voor ons een extra uitdaging zijn. De filosofie dat wij vanuit Vlaanderen kunnen bijdragen tot de verhoging van het democratisch gehalte van een land en tot de markt oriëntering van die landen, heeft gewerkt. We moeten nu nieuwe landen helpen om die stappen te zetten. Vandaar de heroriëntering en het stopzetten van het programma, maar we richten nu onze pijlen op de westelijke Balkan waar nog heel wat werk te doen is. Dat wil wel niet zeggen dat onze relaties met de Centraal- en Oost-Europese landen moeten worden verwaarloosd. Maar de opdracht is voor een groot stuk volbracht en een nieuwe taak rust op onze schouders.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor uw duidelijk en zeer gedetailleerd antwoord. Ik kan me grotendeels vinden in de motivatie. Daarom verbaasde het mij een beetje dat die beslissing, impliciet al aangegeven in uw beleidsnota, niet met veel ruchtbaarheid omweven was. We weten nu waarom.

Ik onthoud dat die projecten succesvol waren en dat het er meer dan 600 waren voor een totaal van meer dan 100 miljoen euro. U hebt de cijfers genoemd. Ik denk dat Vlaanderen meer dan zijn steentje heeft bijgedragen tot de ontwikkeling van die regio. Ik kijk uit naar wat komen gaat met de heroriëntering in uw beleid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Vlaams bezoek aan Hongarije - 2397 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, u ondernam zopas een eendagszending naar Hongarije, het land dat op 1 januari 2011 het EU-voorzitterschap zal overnemen van België. Het is bekend dat u tijdens het formele gedeelte van het bezoek ontvangen werd door de Hongaarse premier en afzonderlijk gesprekken voerde met de Hongaarse ministers van Economie, Landbouw, Nationale Ontwikkeling en Buitenlandse Zaken.

Minister-president, hoe evalueert u uw bezoek aan Hongarije? Er is ons, parlementsleden, heel weinig bekend over dergelijke missies en bezoeken. Er is ook sprake van een werkgroep die het huidige, van 1994 daterende samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Hongarije moet actualiseren en concretiseren. Wat en in welke zin moet er volgens u geactualiseerd en geconcretiseerd worden? Hoe evalueert u de contacten en de samenwerking Vlaanderen-Hongarije van de voorbije 16 jaar, dus sinds dat akkoord?

In het kader van het lopende Belgische EU-voorzitterschap neemt Vlaanderen vooral de leiding in dossiers in verband met Visserij, Onderwijs, Jeugd, Sport en Milieu. In welke zin en met welk resultaat kwam dat aan bod tijdens uw bezoek? Het is belangrijk dat wij, als Vlaanderen, aangaande bepaalde dossiers de leiding hebben in dit voorzitterschap, en dat we

die troeven uitspelen en gebruiken in andere landen die we tijdens het voorzitterschap aandoen of contacteren.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Reekmans, het doet mij veel genoegen dat u geïnteresseerd bent in het resultaat van het bezoek dat maar een dag heeft geduurd, maar dat zeer efficiënt en goed is verlopen. Ik heb daar inderdaad niet alleen de Hongaarse premier ontmoet, maar ook nog vier andere ministers – en dat op een dag tijd. Ik kan u zeggen dat dat enige organisatie veronderstelde, in eerste instantie van de Hongaarse ministers, en in tweede instantie van mezelf.

Het was wat mij betreft een zeer succesvol bezoek. Ik heb daar de helft van de regering gesproken. Ik evalueer het bezoek dus zeer positief. Ik heb begrepen dat dat ook het geval is langs Hongaarse kant. Dat bleek ook uit de warme ontvangst die ik daar gekregen heb. Men heeft met heel veel zorg en respect met ons gesproken.

Het bezoek had een aantal facetten. Een eerste facet betrof het Europese voorzitterschap, waarbinnen ik zelf het voorzitterschap inzake Visserij, Onderwijs, Jeugd, Sport en Milieu op mij neem. Ik heb benadrukt dat wij maximaal willen afstemmen, omdat Hongarije de volgende voorzitter is. Ik heb ook gezegd dat wij, omdat de meeste Hongaarse ministers geen ervaring hebben met Europa en zeker niet met het voorzitterschap, graag bereid zijn om daar met hen verder in samen te werken en om de overdracht van het voorzitterschap op een zo goed mogelijke manier te organiseren. Wij hebben aangeboden om tegen het einde van ons voorzitterschap een soort debriefing te organiseren of een aantal bijkomende elementen aan te reiken die belangrijk zijn voor het Hongaarse EU-voorzitterschap.

Een tweede facet dat daar aan bod is gekomen, was de relatie tussen Vlaanderen en Hongarije. U hebt terecht het bilaterale verdrag uit 1994 aangehaald, dat toen vooral een culturele inslag had. Nu heeft men ook in Hongarije heel veel interesse om dat uit te breiden naar het economische.

Men was overigens ook heel geïnteresseerd in wat Vlaanderen allemaal doet met Vlaanderen in Actie en Pact 2020. Men was daar echt wild enthousiast over. Niemand is sant in eigen land, en af en toe doet het eens plezier dat anderen daar zo enthousiast over zijn. Ook de ‘captains of society’ vond de premier een heel goede benadering. Ik geef het u maar mee. Het kan u aanzetten tot enig enthousiasme. Maar dat zal misschien niet volstaan, vrees ik. *(Gelach)*

We hebben ook een aantal afspraken gemaakt, en dan vooral over hoe we het samenwerkingsverdrag van 1994 verder kunnen uitbreiden. Er zijn de afgelopen 16 jaar politieke contacten geweest op hoog niveau. Op 31 augustus 2010 was er dat officiële bezoek. We hebben ook aangeboden om daar verder over te spreken met de verschillende ministers, als ze hier in Brussel zijn. De bedoeling is om, naast het culturele, voornamelijk te kijken naar samenwerkingsprojecten op het vlak van investeringen – investeringen van hieruit in Hongarije en omgekeerd.

Daarnaast willen we ook een aantal zaken verder uitklaren. Bijvoorbeeld inzake Landbouw hebben wij aangeboden dat ons Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) verder kan samenwerken met Hongarije. Ook andere onderzoekscentra kunnen samenwerken met Hongarije. De afspraak is nu dat er een werkgroep wordt opgestart om dat allemaal te concretiseren, zodat we een aantal zaken bij het oorspronkelijke verdrag kunnen voegen, dan wel het verdrag uitbreiden. Al vraagt dat laatste ook een zekere procedure en een aantal stappen die tijd kosten. De premier van Hongarije en ikzelf – en ook deze commissie, veronderstel ik – zijn vooral geïnteresseerd in resultaten. Er zal nu de volgende weken verder worden gewerkt om dat te concretiseren.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, ik heb nog een bijkomende vraag over de werkzaamheden van die werkgroep. Kunnen de eventuele ontwerpen, voor ze worden goedgekeurd, bezorgd worden aan deze commissie? Je moet als parlementslid al heel nauwlettend de media opvolgen om de activiteiten van de Vlaamse Regering te kennen, zeker op het gebied van buitenlandse betrekkingen, zoals onder andere deze samenwerkingsakkoorden tussen Vlaanderen en Hongarije. Er is heel weinig bekend over de protocollen en de samenwerkingen tussen ons als deelstaat en andere landen in de wereld én binnen Europa. Als je hier in deze commissie even de vraag zou stellen wat de belangrijkste verwezenlijkingen zijn van het samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Hongarije, denk ik dat geen enkele collega er twee zal kunnen opnoemen.

Zou het mogelijk zijn om de commissie via uw diensten op de hoogte te brengen en te houden van wijzigingen in die protocollen of ontwerpen waar we als commissie onze mening over kunnen geven? Ik denk nu concreet aan de aanpassing van het samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Hongarije.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Reekmans, ik heb hier een volledig overzicht bij van wat er sinds 1994 allemaal is gebeurd. Ik kan u dat zo dadelijk meegeven.

Het verheugt mij dat deze commissie, of in ieder geval de heer Reekmans, nader geïnformeerd wil worden wanneer zich belangrijke elementen of wijzigingen aandienen. We zullen nakijken in welke mate we deze commissie daarover kunnen inlichten, en hoe we dat op een zo efficiënt mogelijke manier kunnen doen. Ik heb daar geen enkel probleem mee. Dat kan alleen maar onze werkzaamheden, die we mogelijk in een wat te bescheiden kader doen, nog belangrijker maken.

De heer Peter Reekmans: Mag ik daar concreet uit begrijpen, minister-president, dat wij als commissie ook nog onze mening kunnen ventileren alvorens de samenwerkingsakkoorden volledig worden aangepast, nadat de werkgroep die aanpassing heeft gedaan? Ik heb het dus niet alleen over kennisgeving. Het gaat er mij ook om dat wij als parlementaire commissie betrokken worden bij de wijzigingen van samenwerkingsovereenkomsten. Ik weet dat dat een bevoegdheid van de Vlaamse Regering is, maar het zou mijns inziens toch nuttig kunnen zijn dat ook de commissie Buitenlands Beleid daar haar mening over geeft vooraleer die volledig worden aangepast. Dat verhoogt ook de betrokkenheid, minister-president.

Minister-president Kris Peeters: Verdragen moeten hier toch sowieso worden besproken en goedgekeurd. Ik ga ervan uit dat er, op basis van de informatie die wij geven, reacties kunnen worden geventileerd.

De heer Peter Reekmans: Maar dit is geen verdrag. Vandaar ook mijn vraag.

Minister-president Kris Peeters: De uitvoerende macht doet wat van de uitvoerende macht verwacht wordt. Het parlement kan daar kritiek op geven, en die kritiek kan worden meegenomen. Mijnheer Reekmans, ik ga ervan uit dat u op een bepaald moment graag deel zou uitmaken van de uitvoerende macht, maar dat is een ander paar mouwen. Elke zinvolle aanpassing of reactie wordt altijd meegenomen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijn reactie is dezelfde als die van de minister-president: ieder zijn bevoegdheid. Wij moeten toch niet op voorhand gaan aangeven wat wij eventueel als latere controle a posteriori zouden willen hebben? Wij hebben een controlerecht en wij proberen dat zo goed mogelijk uit te oefenen. We wensen natuurlijk betrokken te worden, en ik vind het goed dat de heer Reekmans erop aandringt om zo veel mogelijk informatie te krijgen, maar je kunt dat controlerecht toch niet op voorhand uitoefenen?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de voedselrellen in Mozambique - 2426 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister-president, collega's, eind augustus, begin september konden wij via de nationale en internationale pers vernemen dat er in Mozambique, een van de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, ernstige rellen plaatsvonden. Er grepen niet alleen ernstige vernielingen allerhande plaats, maar er werd door de politie zelfs met scherp geschoten op betogende burgers die de verhoging van de broodprijs aanklaagden. Daarbij vielen zelfs enkele doden, waaronder minstens twee kinderen.

Minister-president, werden bij de recente onlusten ook medewerkers van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking op welke manier dan ook getroffen, of werd er schade toegebracht aan de infrastructuur of het materiaal van Vlaamse projecten? Zo neen, overweegt u maatregelen om dat in de toekomst zeker te voorkomen? Kan die situatie consequenties hebben voor de lopende en geplande Vlaamse projecten en diplomatieke activiteit in ons partnerland?

De voorzitter: De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete: Voorzitter, minister-president, collega's, ik wil me aansluiten bij de bezorgdheid van de heer Hendrickx. Ik ken de situatie in zuidelijk Afrika tamelijk goed. Voedselvoorziening is natuurlijk essentieel om tot politieke stabiliteit te kunnen komen. We hebben dat genoeg gezien in de geschiedenis: de Franse revolutie, de Russische evolutie en zo meer zijn allemaal veroorzaakt door voedseltekorten.

Minister-president, in welke mate kan de Vlaamse Regering iets doen om die problemen, die de oorzaak waren van de voedselrellen, te vermijden?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ten eerste wil ik mijn spijt uitdrukken voor het verlies van dertien mensenlevens in Mozambique. Ik hoop dat de politie in de toekomst beter voorbereid en opgeleid zal zijn om een dergelijke opflakking van publiek protest met de gepaste middelen aan te pakken, en dus niet meer met scherp begint te schieten.

Ook voor Mozambique is het een uitdaging om het evenwicht te vinden tussen het handhaven van de publieke orde en het eerbiedigen van het democratische recht op demonstraties tegen overheidsmaatregelen. Op dat moment is dat spijtig genoeg niet gebeurd.

Noch het personeel, noch de infrastructuur van de projecten die door de Vlaamse Regering worden ondersteund, hebben enig lichamelijk letsel of materieel verlies geleden. Alle projecten die wij steunen, zijn immers gelegen buiten de hoofdstad.

Wat de maatregelen tegen potentiële schade in de toekomst betreft, kan ik zeggen dat de vertegenwoordigster diplomatieke onschendbaarheid geniet en daar dus ook speciale bescherming aan kan ontnemen via de diplomatieke kanalen. Zij staat in permanent contact met onze Vlaamse vertegenwoordiger in Pretoria en met de VAIS-administratie (Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking) in Brussel. Het toekomstige risico voor de projecten wordt vooralsnog als laag ingeschat, maar dat zal natuurlijk goed worden opgevolgd.

Men zal echter binnen de huidige context van globaal stijgende voedselprijzen en de impact daarvan op de bevolking van de minst ontwikkelde landen nooit alle risico's kunnen uitschakelen.

Gezien de open communicatie tussen de overheden van Vlaanderen en Mozambique – de verantwoordelijken binnen mijn diensten werden door het ambassadepersoneel op de eerste dag van de rellen reeds op de hoogte gebracht van de gebeurtenissen – en het snelle antwoord van de Mozambikaanse regering, die er snel in slaagde om de rellen op een constructieve manier te laten ophouden, hebben de rellen tot op heden nog geen impact gehad. Wij zullen ons echter blijven richten op het antwoord dat de andere donoren en in het bijzonder de Europese Unie op deze recente onlusten zullen formuleren ten aanzien van de Mozambikaanse regering, om de communicatie vanuit de internationale gemeenschap zo coherent mogelijk te maken en zo de impact ervan te maximaliseren.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik denk dat uw antwoord volstaat. Er zijn gelukkig geen consequenties verbonden aan die rellen. Blijkbaar heeft men die nu ook onder controle. Ik hoop alleen dat wij dan als klein land iets kunnen gaan doen aan de oorzaken in dat toch wel vrij grote land. Ik hoop dat dergelijke zaken in de toekomst kunnen worden vermeden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de positie van de fondsen Incofin en Alterfin - 2474 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik heb u enkele maanden geleden via een schriftelijke vraag toelichting gevraagd bij de activiteiten van het Waarborgfonds voor Microfinanciering. Via de fondsen Incofin en Alterfin geeft dat fonds waarborgstellingen voor participaties in of microkredietverleningen aan economische projecten in ontwikkelingslanden.

Sinds de oprichting van het Waarborgfonds, een viertal jaar geleden, werden er amper vijf waarborgleningen goedgekeurd. Een daarvan werd zelfs nooit geconcretiseerd, omdat het contract niet werd ondertekend. De waarborgstelling in Haïti, ten belope van 300.000 euro, werd dan weer volledig ingevorderd ten gevolge van de aardbeving daar begin dit jaar.

Des te opmerkelijker zijn de landen van bestemming voor deze microkredietwaarborgen: Togo, Marokko, Haïti, de Democratische Republiek Congo en Zuid-Afrika. Alleen dat laatste land is een partnerland van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Met de vier andere hebben we eigenlijk geen enkele structurele ontwikkelingssamenwerkingsrelatie. De geleverde microkredieten worden dus niet opgevolgd door aanwezige Vlaamse ontwikkelingswerkers, de diplomatieke relaties met de landen zijn weinig uitgebouwd en er is geen enkele structurele Vlaamse strategie ten aanzien van deze gebieden. Het is net vanwege dit soort overwegingen dat Vlaanderen ervoor gekozen heeft zijn ontwikkelings-samenwerking zo veel mogelijk structureel te maken en te concentreren op een kleine groep partnerlanden in zuidelijk Afrika.

Uw eigen beleidsnota onderstreept trouwens het belang van die strategie, terwijl ook externe evaluatie het succes ervan meermaals heeft bevestigd.

In dit licht kan en moet de vraag worden gesteld welke meerwaarde een Waarborgfonds heeft dat de voorbije 4 jaar amper vijf waarborgen verstrekke, waarvan vier aan landen die geen partnerland van Vlaanderen zijn. Bent u tevreden met de huidige werking van het Waarborgfonds? Bent u van mening dat het functioneert binnen de door de Vlaamse Regering uitgezette ontwikkelingssamenwerkingsstrategie? Zo neen, zult u dan veranderingen in zijn doelstelling of werking aankondigen?

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij deze vraag.

Ik wil nog even opmerken dat het het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking is, en niet zomaar een beleidsnota, dat als basisprincipe concentratie, coherentie en nog een aantal principes heeft vooropgesteld. Tegelijk is het ook evident dat die concentratie niet absoluut is. We moeten de dingen die goed zijn, niet zomaar, omwille van het principe, weggooien.

Het decreet van 2004 over de microfinanciering, dat voor het kaderdecreet kwam, heeft vanaf dan eigenlijk een apart leven geleid. Het is een zeer interessant decreet, omdat de sector van de microfinanciering de enige sector binnen het ontwikkelingsbeleid is die een beetje afwijkt van het klassieke subsidiëren, en die de micro-economie vaak informeel formaliseert door die microkredieten ter beschikking te stellen.

Het verschil is nu net dat wij met het Waarborgfonds niet rechtstreeks een impact kunnen hebben op de microkredieten, maar wel onrechtstreeks de microkredietinstellingen waarborgen. Dat verklaart natuurlijk waarom wij in allerlei landen die voor ons niet echt prioritaire landen zijn, toch onrechtstreeks een waarborg voor microkredieten geven.

Ik ben dus persoonlijk wel geneigd om de microkredieten en het Waarborgfonds verder te steunen, minister-president, omdat ik geloof dat het een zeer interessante sector is, naast het gewone geven van giften en subsidies. Maar misschien hebt u interessante evaluaties die het tegendeel bewijzen. Ik ben dan ook heel nieuwsgierig naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, in mijn beleidsnota staat uitdrukkelijk het belang van microfinanciering als een hulpmiddel om ondernemerschap en tewerkstelling te stimuleren. Dat past ook in de achtste Millenniumdoelstelling, die onder meer een niet-discriminerend financieel handelsestroom voor ontwikkelingslanden vooropstelt. Dankzij kleinschalige leningen krijgen lokale boeren, markt vrouwen en jongvolwassenen de kans om een handel of eenmanszaak op te richten, wat een krachtige hefboom is om 'pro-poor'-groei te realiseren. Zo krijgen ontwikkelingslanden kansen om zelf welvaart op te bouwen en zich op eigen kracht uit de armoede te trekken. Vandaag blijken de politieke en commerciële risico's in bepaalde ontwikkelingslanden nog steeds zo groot, dat microfinancieringsinstellingen er niet actief zijn. Burgers in ontwikkelingslanden zouden daardoor kansen verliezen om zelf commerciële activiteiten uit te bouwen.

Het Vlaamse Waarborgfonds wil aan die problematiek tegemoetkomen door een waarborg te bieden aan ontwikkelingsfondsen die middelen verstrekken aan microfinancieringsinstellingen in het zuiden. De Vlaamse overheid voorziet dus niet zelf in microfinanciering, maar ze verbetert de risicobeheersing door het dekken van de politieke en de economische risico's. Met die dekking stellen we microfinancieringsinstellingen in de mogelijkheid om kleine leningen te verstrekken. Als die instellingen de toegewezen leningen niet kunnen recupereren bij de leners, kan het ontwikkelingsfonds zich beroepen op het Vlaamse Waarborgfonds. Dat is echter verbonden aan een aantal objectieve criteria, die vanop afstand kunnen worden geverifieerd door het waarborgcomité.

De geografische concentratie geldt niet voor de waarborgverlening. De Vlaamse overheid verkeert niet in de mogelijkheid om in de plaats van ontwikkelingsfondsen op te treden. Dat betekent dat we voor het verlenen van waarborgen aangewezen zijn op de aanvragen van

ontwikkelingsfondsen. Die beperken hun activiteiten niet tot de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Bovendien zijn de aanvragen met een hoog politiek of commercieel risico niet louter in die landen terug te vinden. Net zoals bij de humanitaire hulp past Vlaanderen hier het principe toe dat het een steentje wil bijdragen waar de nood het hoogst is.

Mijnheer Hendrickx, u zei in uw vraagstelling dat er amper vijf waarborgen werden toegekend. Ik kan u verzekeren dat wij alles doen wat mogelijk is met de beschikbare middelen. Dit jaar bedraagt de dekkingsgraad 101 percent. Met een beschikbaar budget van 1.115.000 euro hebben we 1.121.470 euro aan waarborgkredieten verstrekt. Aangezien het om zeer risicovolle kredietverstrekkingen gaat, is dit een voorzichtige opstelling in de beginfase van een fonds.

Aangezien een verdere waarborgverlening dit jaar niet meer mogelijk is, zal een bijkomende toelage van 500.000 euro worden vrijgemaakt. Die middelen komen boven op de jaarlijkse dotatie van 248.000 euro, waardoor in vergelijking met voorgaande jaren de bijdrage aan het fonds dit jaar verdriedubbelt. Een toegenomen waarborgcapaciteit leidt ertoe dat meer microfinancieringsfondsen ondersteund kunnen worden bij risicobeheer, zodat meer kleinschalige, ‘pro-poor’-leningen kunnen worden verstrekt in het zuiden.

Voor veel ontwikkelingsfondsen bemant Vlaanderen een ‘loket van de laatste hoop’, zoals men dat uitdrukt, voor wat waarborgverlening betreft. Waarborgaanvragen die door de Delcrederedienst worden afgewezen wegens te hoge politieke en commerciële risico’s, kunnen bij Vlaanderen terecht. Ik ben dan ook erg tevreden over ons Waarborgfonds, omdat het mogelijkheden en kansen voor ontwikkeling creëert die anders niet konden worden benut.

Dat sterkt me in de vastberadenheid, collega’s, om de capaciteit van het fonds nog verder uit te breiden, hopelijk met uw steun.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het stelt mij gerust. We zijn het er allemaal over eens dat microfinanciering een bijzonder nuttig instrument is gebleken in de ontwikkelingssamenwerking.

Ik noteer dat u volop blijft gaan voor ook risicovolle kredietverstrekking, en dat wij, zoals u het zo mooi uitdrukte, de ‘lokets van de laatste hoop’ wensen te blijven.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil de minister-president danken, ook voor zijn financiële engagementen om het budget voor het Waarborgfonds te verhogen, want alleen zo kun je effectief een impact hebben en kun je die risico’s helpen dekken. Als ons bedrag te minimaal is, staan we daar heel wat zwakker in. Ik vind het dan ook heel positief dat de dotatie wordt verdrievoudigd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de inspanningen om de situatie van gehandicapten en verlaten kinderen en jongeren in de Bulgaarse weeshuizen te verbeteren

- 2526 (2009-2010)

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister-president, collega's, uit een nieuw dramatisch rapport over de wantoestanden in de Bulgaarse weeshuizen, opgesteld door het Bulgaars Helsinki Comité, blijkt dat tussen 2000 en 2010 minstens 148 mentaal gehandicapte kinderen zijn overleden door verwaarlozing, uithongering, fysieke aftakeling, slechte hygiëne en geweldpleging. Uit de inspecties blijkt ook – en dat is veel erger – dat de wantoestanden blijven voortduren. Ook waren er vaststellingen van seksueel misbruik en van fysiek geweld.

Deze situatie is niet nieuw. De problematiek is in 2008 in het Vlaams Parlement uitgebreid aan bod gekomen naar aanleiding van een zeer ophefmakende en schrijnende BBC-reportage, waarin beelden te zien waren van kinderen die volledig aan hun lot werden overgelaten.

Op 23 januari 2008 heeft het Vlaams Parlement unaniem de resolutie goedgekeurd betreffende de opvangsituatie van gehandicapte en verlaten kinderen en jongeren in Bulgarije. Hierbij werd aan de Vlaamse Regering gevraagd om de Bulgaarse regering te vragen haar verbintenissen na te komen en de nodige middelen vrij te maken om het opvangsysteem voor kinderen met een handicap grondig en op een gestructureerde manier te hervormen en voor een aangepaste opvang te zorgen.

Minister-president, er werd ook gevraagd – en dat is een terechte bekommernis – om na te gaan in welke mate Vlaanderen Bulgarije kan helpen bij een menswaardige opvang voor verlaten kinderen. We weten allemaal dat we in Vlaanderen een zeer grote knowhow hebben. De doelstelling van de resolutie was om Bulgarije een helpende hand te reiken.

Er is toen een factfindingdelegatie met Vlaamse vertegenwoordigers naar Bulgarije getrokken, met onder andere vertegenwoordigers van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en een medewerker van de toenmalige minister van Welzijn Steven Vanackere. Onder druk van de organisatie vzw Help The Children en van de Britse hulporganisatie TBACT beloofde de Bulgaarse overheid maatregelen te nemen, zonder veel positief resultaat, zo blijkt vandaag.

Naar aanleiding van een vraag om uitleg tijdens de vorige legislatuur heeft de toenmalige minister voor Buitenlands Beleid Geert Bourgeois beklemtoond dat de resolutie van 23 januari 2008 meer moet zijn dan een tijdelijke opflakking van verontwaardiging. Hij hield een pleidooi voor een constant en structureel beleid. Gelet op het feit dat de dramatische situatie in Bulgarije blijft voortduren, is het dringend nodig om initiatieven te nemen.

Minister-president, hebt u inmiddels al nieuwe initiatieven genomen? Hebt u er, na het bekendmaken van de trieste cijfers, bij de Bulgaarse regering op aangedrongen dat ze haar verbintenissen zou nakomen en dat ze de nodige middelen zal vrijmaken om het opvangsysteem voor gehandicapte kinderen grondig en structureel te hervormen en in een aangepaste opvang te voorzien? Zo ja, wat is het standpunt van de Bulgaarse regering?

Ik heb al beklemtoond dat Vlaanderen beschikt over een grote competentie inzake de opvang van personen met een handicap. Tijdens de plenaire bespreking van de resolutie op 23 januari 2008 heeft de Vlaamse Regering beklemtoond dat ze zou nagaan op welke wijze de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de competentieverhoging een duurzame bijdrage tot de verbetering van de leefomstandigheden van de betrokken kinderen kon leveren. Welke initiatieven zijn er ter zake genomen? Hebt u enig zicht op de resultaten?

Ik denk dat het belangrijk is om uw collega bevoegd voor het welzijn hierbij te betrekken. Is dat overleg reeds gebeurd?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister-president, collega's, ik kan de vraag van mevrouw Dillen volledig ondersteunen. Ieder vermijdbaar sterfgeval is er één te veel, daarover mogen er geen misverstanden bestaan, maar die cijfers – hoe erg ze ook zijn – slaan op vijf of zes van de slechtste instellingen van Bulgarije.

Er zijn ongeveer 145 bekende instellingen voor personen of kinderen met een handicap in Bulgarije. Er zijn dus vijf rotte appels op een totaal van 145 instellingen. Het blijft erg, maar je moet het toch algemeen bekijken. De wantoestanden in Bulgarije en andere Oost-Europese landen zoals Roemenië en Servië, kun je niet in een-twee-drie rechte trekken. Er zijn volgehouden inspanningen nodig.

Minister-president, hoe kan Vlaanderen Bulgarije en andere Oost-Europese landen ondersteunen in het structureel verbeteren van een beleid voor personen met een handicap?

Kan Vlaanderen van het Europese voorzitterschap gebruik maken om de wantoestanden in Oost-Europese landen aan te kaarten? Ik denk dat het toch wel tijd wordt om die wantoestanden uit de wereld te helpen. Vlaanderen kan heel veel expertise aanbieden. Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord.

Het is ook belangrijk om te weten dat het onderzoek van het Bulgaars Helsinki Comité uitgevoerd is in samenwerking met het Bulgaars openbaar ministerie. De Bulgaarse overheid heeft dus wel weet van die problemen, anders zouden ze nooit meegewerkt hebben aan zo'n onderzoek. Het is een positief signaal dat de overheid de problemen toch ernstig neemt. De vraag is dus in hoeverre wij kunnen ondersteunen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, iedereen zal zich nog wel die beelden herinneren die door Canvas – als ik me goed herinner – zijn uitgezonden. Zowel de Vlaamse Regering als het Vlaams Parlement waren toen – terecht – zeer verontwaardigd. Er is toen een resolutie goedgekeurd waarnaar mevrouw Dillen heeft verwezen.

Er zijn toen ook een aantal concrete acties ondernomen. Toenmalig minister van Buitenlands Beleid, Geert Bourgeois, heeft eind januari 2008 een brief geschreven aan de ambassadeur van Bulgarije in Brussel. Hierin werd toelichting gevraagd over de wantoestanden in de betrokken instellingen, over de maatregelen die reeds werden getroffen om aan de dringendste noden te voldoen en over hoe de regering een structurele oplossing denkt te kunnen bieden aan de problemen die werden blootgelegd. De Vlaamse Regering heeft hierop geen antwoord ontvangen.

De samenwerking met Bulgarije in het kader van het Programma Centraal- en Oost-Europa werd prioritair gericht op de gehandicaptensector. We hebben het er hier al eens over gehad. In 2008 en 2009 werden in totaal vijf samenwerkingsprojecten die een link vertonen met de gehandicaptensector, goedgekeurd voor een bedrag van ongeveer 273.000 euro. Deze goedgekeurde projecten streven aldus een structurele verandering na van, onder meer, de mentaliteit, de wetgeving en de infrastructuur in de gehandicaptensector. Via deze weg heeft de Vlaamse Regering dus inspanningen geleverd om het opvangsysteem voor gehandicapte kinderen in Bulgarije te hervormen. Hiermee werd ook tegemoetgekomen aan een resolutie van dit parlement.

Men heeft mij geïnformeerd dat de Bulgaarse regering ondertussen een team aangesteld heeft dat voor de sluiting van een aantal weeshuizen moet instaan. Eerst zou worden nagegaan wat de noden van de betrokken kinderen zijn, waarna wordt gezocht naar opvang binnen het eigen milieu of naar een kwalitatief alternatief. Ik heb geen informatie over de vooropgestelde timing.

Het is duidelijk dat de situatie nog verre van optimaal is, maar de Bulgaarse regering heeft een aantal opbouwende acties opgezet. Mevrouw Stevens heeft er daarnet al naar verwezen. Het is alleszins positief vast te kunnen stellen dat de Bulgaarse regering een structurele oplossing tracht te vinden voor de gehandicapte kinderen. Mijn diensten blijven deze problematiek opvolgen. Ik zal er ook naar blijven vragen. Ze erkennen het probleem en zetten stappen, maar het belangrijkste is dat de schrijvende toestand waar u naar verwijst, wordt

opgelost. We trachten concreet een bijdrage te leveren met de ondersteuning van verschillende projecten voor een bedrag van 273.000 euro.

Ik heb voor u een overzicht van die projecten. Ik kan u die geven. Het is niet nodig om ze hier even voor te lezen. Belangrijk is dat alle projecten nog lopende zijn. Er werd nog geen eindrapport opgeleverd waardoor ik nog geen zicht heb op het eindresultaat van deze projecten. Zodra die er zijn, kan ik ze overmaken en kunnen we erover spreken.

Ik moet volledigheidshalve nog zeggen dat verschillende Vlaamse voorzieningen momenteel betrokken zijn in zogenaamde ‘Twinning’-projecten met Bulgaarse organisaties en lokale besturen. ‘Twinning’ is een Europees bijstandsprogramma waarbij expertise vanuit sterke Europese lidstaten op tal van domeinen wordt overgedragen naar landen die nood hebben aan dergelijke kennis- en expertiseoverdracht. Een van de voornaamste betrachtingen op het domein van het gehandicaptenbeleid is competentieverhoging, waarover u terecht zegt dat wij heel wat knowhow en expertise hebben.

Bij de selectie van de projecten die door de Vlaamse Regering zouden worden ondersteund, heeft mijn departement vanzelfsprekend het advies ingewonnen van de experts ter zake van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Er is echter geen formeel overleg geweest tussen mezelf en collega Vandeuren, wat niet uitsluit dat het er nog kan komen.

Het is een zeer pijnlijk en ernstig dossier waar indertijd op gereageerd is en waar een aantal projecten lopen die nog niet zijn afgelopen en waarvan we dus nog geen eindresultaat kennen. De Bulgaarse overheid heeft een aantal initiatieven genomen en een team samengesteld om een aantal van die tehuizen te sluiten. Wij volgen dat van zeer nabij en zullen, als er onvoldoende of niet de nodige actie wordt ondernomen, zelf actie ondernemen om de Bulgaarse overheid daarop te wijzen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat er toch een aantal initiatieven zijn genomen in opvolging van die resolutie. Gelet op de recente cijfers is het heel belangrijk dat we de situatie nauwgezet blijven volgen. U hebt aangekondigd dat er nog een aantal projecten lopen en dat de resultaten ervan nog niet bekend zijn. Voorzitter, ik hoop dat we de gelegenheid krijgen om die in deze commissie uitgebreid te bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister-president, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ik heb wel geen antwoord gekregen op mijn vraag om die problematiek aan te kaarten via het Europese voorzitterschap. Ik denk dat het voor België een heel mooie kans is om die problematiek op Europees niveau aan te kaarten en eventueel de Europese Commissie te vragen om ook bijstand te verlenen via het Europees Sociaal Fonds.

We kunnen de problematiek eventueel ook aanhangig maken bij de Raad van Europa. Het gaat uiteindelijk over kinderen met een handicap, en Europa moet toch ook tonen wat het waard is op dat vlak.

Minister-president Kris Peeters: Ik was deze vraag uit het oog verloren, waarvoor mijn excuses.

Het Belgisch voorzitterschap geeft ons heel wat mogelijkheden, maar niet in die mate dat wij plots zaken op de agenda kunnen zetten die vooraf niet zijn voorbereid. Maar als ik me niet vergis, heeft ook het Europees Parlement dit besproken op hetzelfde moment als het Vlaams Parlement. Ook het Europees Parlement heeft een aantal afspraken gemaakt. Ik heb verwezen naar de Twinning-projecten. Ik zal eens onderzoeken wat het Europees Parlement toen precies gedaan heeft en welke opvolging er gebeurd is. Ik zal nagaan of de betrokken ministers een signaal aan Bulgarije kunnen geven, maar het is niet zo dat we dat op een of andere agenda kunnen plaatsen zonder dat het voorbereid of afgesproken is. Europa laat zo'n

flexibiliteit niet toe of toch niet in die mate. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er bij informele contacten wel melding van kan worden gemaakt.

Mevrouw Helga Stevens: Minister-president, ik begrijp volledig dat Europa ook gebonden is aan afspraken die het heeft gemaakt en aan een planning. Maar zoals u zelf zegt, belet niets ons om in het kader van informele contacten onze bezorgdheid te uiten en eventueel steun aan te bieden. Het is een mooie kans die we niet mogen laten liggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de convenanten inzake gemeentelijke ontwikkelingsamenwerking - 9 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gemeentelijke convenanten voor ontwikkelingsamenwerking - 86 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister-president, collega's, de Vlaamse overheid wenst via convenanten een actief beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking op het lokale vlak te stimuleren. U weet net zo goed als de andere collega's dat net die lokale besturen mijn stokpaardje zijn. Ik zou graag even het volgende probleem willen aankaarten.

De Vlaamse Regering kan pas een convenant voor ontwikkelingssamenwerking sluiten met een gemeente na beoordeling van een door de gemeente ingediend strategisch actieplan en een operationeel actieplan voor het eerste jaar mits enkele voorwaarden. Een van die voorwaarden is dat gemeenten dienen te beschikken over een gemeentelijke ambtenaar bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking. Ik spreek niet over voltijds of deeltijds, want dat zou ons te ver leiden.

Het probleem is dat kleine gemeenten die structureel iets willen doen op het niveau van ontwikkelingssamenwerking, vaak botsen op het feit dat ze niet voldoende financiële draagkracht hebben om dat personeelslid aan te werven en dus te voldoen aan het convenant dat ze zouden willen afsluiten, hoewel het convenant zelfs in een subsidie voor de personeelskost voorziet.

In het regeerakkoord lees ik – en dat is de Bijbel – dat de Vlaamse Regering de lokale besturen en andere instanties meer en meer zal beoordelen op basis van resultaten en niet op basis van middelen die worden ingezet. Ik denk dat het een heel mooi voorbeeld is van convenanten, subsidies en voorwaarden die worden opgelegd, terwijl er onvoldoende nadruk wordt gelegd op resultaten.

Ik weet dat u misschien zult zeggen dat samenwerking met een aantal buurgemeenten een oplossing zou zijn. Ik kom net van de commissie voor Binnenlandse Zaken, waar minister Bourgeois stelt dat structuren op lokaal niveau zo ingewikkeld geworden zijn dat een kat er haar jongen niet meer in terugvindt en dan zouden we nog eens een intergemeentelijk samenwerkingsverband op poten zetten. Minister Bourgeois heeft net bij de voorstelling van zijn groenboek gezegd dat we ervan af moeten en naar eenvoudiger structuren moeten gaan. Er moet dus eens worden nagegaan welk pasklaar antwoord men aan de lokale besturen kan geven.

Minister-president, bent u op de hoogte van deze problematiek? Het antwoord zal hoogstwaarschijnlijk ‘ja’ zijn. Ziet u oplossingen om aan deze problematiek tegemoet te komen, rekening houdend met wat ik hier heb gezegd?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, minister-president, mijn vraag heeft eigenlijk een verkeerde titel gekregen. Mijn vraag gaat over het luik Ontwikkelingssamenwerking in het groenboek Interne Staatshervorming en is dus ruimer dan gemeentelijke convenanten. In dat opzicht wijkt ze dus af van de vraag van collega Verfaillie. Ik kan een aantal oplossingen suggereren die de minister-president waarschijnlijk zelf zal aanbrenge.

Het groenboek Interne Staatshervorming werd in juli voorgesteld door minister Bourgeois. Het bevat een aantal mooie principes zoals de verrommeling tegengaan en het aantal overheden per beleidsdomein beperken.

Ik heb het luik internationale samenwerking goed gelezen. Ik heb er drie voorstellen gevonden: vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen van de gemeentelijke convenanten, onderzoek naar een eventuele beperking in tijd van de convenanten, de rol van de provincies herleiden tot een educatieve taak.

2 jaar geleden hebben we een evaluatie gekregen van het decreet betreffende het beleid inzake convenanten gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking. Ik dacht toch te hebben onthouden dat de convenanten redelijk positief werden geëvalueerd, met natuurlijk een aantal verbeteringspunten zoals de problematiek van de kleine gemeenten.

Een bijkomende uitdaging die de voorbije jaren al regelmatig naar voren is gekomen, is een betere afstemming met de federale stedenbanden. Federaal kan men ook een stedenband aanvragen. In de praktijk is er wel een verschil. De Vlaamse stedenband gaat over personeelsbetoelaging, wat de federale stedenband niet doet. In dat opzicht zijn ze dus wel complementair. In uw beleidsnota hebt u aangekondigd om de afstemming met de federale stedenband te verbeteren alsook de afstemming met de provincies.

Minister-president, de administratie voor de aanvraag is nogal zwaar. Persoonlijk vind ik dat nog niet zo slecht, omdat het toch belangrijk is om goed na te denken vooraleer je in een stedenband stapt. Zeker met een gemeente of een stad uit het Zuiden een band aangaan, is niet evident. Het is toch belangrijk om dat zeer goed te overdenken, maar of de administratie daarvoor een ideale hindernis is, is misschien ook niet juist.

In de tekst staat dat een aantal termen in het decreet moeten worden gewijzigd. Over welke termen gaat het dan? Er is het voorstel om de convenanten in de tijd te beperken. Hoe wilt u dat onderzoeken? Is dat op basis van de evaluatie van 2008 of komt er een nieuw onderzoek? Of gebruikt u daar geen onderzoek voor?

Is er duidelijkheid over welke overheid de aansturing voor de convenanten op zich zou nemen? Gaat het volledig naar Vlaanderen of zegt Vlaanderen dat het federaal moet?

De rol van de provincies zou worden herleid tot een educatieve taak. Beschikt Vlaanderen over een overzicht van wat de provincies nu doen? Ik heb intussen zelf een overzicht gevonden in een tekst van de Vereniging van Vlaamse Provincies. Iedere provincie heeft een ander ontwikkelingsbeleid waar vorming altijd een deel van uitmaakt. In mijn eigen provincie bijvoorbeeld wordt de projectsubsidie er heel erg aan gekoppeld. West-Vlaamingen in het buitenland worden sterk gesteund, maar moeten wel kwaliteitsvol rapporteren.

Wat is de bedoeling? Denkt u dat Vlaanderen alle andere initiatieven van de provincies zal overnemen? Zijn er al plannen over hoe dat concreet zou moeten gebeuren om de kwaliteit te garanderen?

Als u spreekt over ontwikkelingssamenwerking en vorming, dan is er een al langer bestaand probleem, namelijk het feit dat de federale overheid het initiatief ‘Kleur Bekennen’ heeft, dat

via samenwerkingsverbanden in de provincies wordt toegepast. Ik lees daar niets over in het groenboek Interne Staatshervorming. Is het de bedoeling dat Vlaanderen ‘Kleur Bekennen’ overneemt of dat Vlaanderen een samenwerkingsovereenkomst met de federale overheid afsluit?

Op welke manier wordt er overlegd met de verschillende actoren over de voorstellen die in het boek staan, in functie van de creatie van een witboek?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik hoop dat u het mij niet kwalijk zult nemen, maar ik wil toch luidop de vraag stellen – en ik moet eerlijk zeggen dat ik ze niet op voorhand had gelezen – wat deze vragen hier komen doen?

Ik heb er geen enkel probleem mee dat men kritiek wil geven op een bepaald beleid, maar het geeft me een beetje het gevoel dat de collega’s van CD&V hier aan de rokken van moeder komen hangen om te klagen over collega-ministers.

Ik heb er geen moeite mee dat men zijn eigen gemeentelijke of provinciale bevoegdheden wil verdedigen. Het debat in het kader van het groenboek moet zeker plaatsvinden, maar niet hier. Ik lees de vragen, en niet in de vraagstelling, niet in de analyse, niet in de impliciete conclusie die jullie in de vraagstelling geven – misschien zal dat in het antwoord van de minister-president anders zijn – zie ik enige relevantie naar het Vlaams beleid voor ontwikkelingssamenwerking.

Ik vraag me sterk af wat ze hier komen doen.

De heer Jan Verfaillie: Wat heeft mijn vraag daar in godsnaam mee te maken?

De heer Matthias Diependaele: Dat is net de vraag die ik stel. Welke relevantie heeft ze ten aanzien van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking?

De heer Jan Verfaillie: Omdat het gemeentelijke convenanten zijn die door de Vlaamse overheid worden aangeboden. De randvoorwaarden van de convenanten worden door de Vlaamse overheid vastgelegd. Mijn vraag heeft totaal niets te maken met de interne staatshervorming. Komaan zeg.

De heer Matthias Diependaele: Dan moet u de vraag van mevrouw Poleyn eens lezen. U kunt niet ontkennen dat die helemaal over het groenboek gaat.

De heer Jan Verfaillie: Ik heb het niet over de vraag van mevrouw Poleyn. U had het over mijn vraag.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, ik ga niet beginnen over het groenboek dat inzet op vereenvoudiging en uniformisering, wat in ons kleine Vlaanderen een goede zaak is.

Ik heb nog een kleine technische bedenking bij de vraag van collega Verfaillie. Ik weet dat bijvoorbeeld voor de gemeentelijke administratieve sancties, verschillende kleine gemeenten regelmatig samenwerken. Ze stellen dan één ambtenaar tewerk, die dan optreedt voor twee, drie of vier gemeenten. In Mechelen werkt die bijvoorbeeld halftijds voor de stad en halftijds voor de stad Lier.

Is er een mogelijkheid om ons een overzicht te bezorgen van die gemeenten die gezamenlijk ambtenaren inzetten in het kader van ontwikkelingssamenwerkingsconvenanten?

Mevrouw Sabine Poleyn: Wat deze laatste vraag betreft: ik heb een antwoord gekregen op een schriftelijke vraag en dat is nu inderdaad mogelijk, maar de minister-president zal antwoorden.

Mijnheer Diependaele, ik ben zelf een grote voorstander van vereenvoudiging en het helderder maken van wie wat doet op welk niveau. We hebben de voorbije jaren al vaker de

frustratie gekend dat bepaalde zaken nog op federaal niveau worden behandeld. Ik dacht dat het de bedoeling van het groenboek was dat de ministers hun eigen bevoegdheid verder uitwerken.

Vandaar mijn vragen naar uw visie, naar de verdere uitwerking. Er moet een evenwicht zijn tussen vereenvoudiging en behouden wat goed is. Wie dat doet, dat is mij om het even.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Er is een schriftelijke vraag over de samenwerking met de gemeenten. Ik zal ze u bezorgen.

Het is eigen aan een groenboek dat de Vlaamse Regering dat groenboek goedkeurt. Het debat is open. Ik ga zelf nu niet in debat gaan. Het is nu aan het parlement en aan het bestuursplatform waar verschillende vertegenwoordigers aanwezig zijn, om dat verder te bekijken. Het debat is dus open.

Wij wachten alle reacties in en zullen dan een nieuwe beslissing nemen naar aanleiding van het witboek. Iedereen mag nu voluit gaan. Dat is ook de bedoeling van een procedure met een groenboek en een witboek. Minister Bourgeois geeft toelichting bij het groenboek, maar laat dan ook de rest open voor discussie en inbreng.

Ik begrijp dat mevrouw Poleyn die federale elementen wil inbrengen. Die inbreng kan worden meegenomen, zonder dat ik daar nu een aantal uitspraken over doe of vooruitloop op het witboek.

Uit de analyse van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) blijkt dat tot op heden in uitvoering van het decreet een evenwichtige mix van kleine, middelgrote en grote steden en gemeenten wordt ondersteund. Uiteraard begrijp ik dat het voor kleine steden en gemeenten minder vanzelfsprekend is om een volwaardig, duurzaam ontwikkelingsbeleid uit te bouwen. Toch bewijzen bijvoorbeeld Bierbeek en Ternat, twee convenantengemeenten met minder dan 15.000 inwoners, dat de voorwaarden voor het aangaan van een convenant niet onoverbrugbaar zijn, want zij zijn daar schitterend in geslaagd.

Kleinere gemeenten worden binnen het convenantenbeleid op de volgende manieren gestimuleerd om een gemeentelijk ontwikkelingsbeleid te ontwikkelen. Artikel 4 van het decreet verlaagt de instapvoorwaarden voor gemeenten met minder dan 10.000 inwoners. Die gemeenten dienen slechts een ambtenaar voor ontwikkelingssamenwerking in dienst te stellen voor een equivalent van 25 percent. De Vlaamse Regering sloot een beheersovereenkomst met de VVSG die loopt van 2009 tot en met 2011. De VVSG adviseert en begeleidt gemeenten zodat ze beter in staat zijn om een aanvraag in te dienen. Artikel 2, paragraaf 1, van het decreet ten slotte biedt gemeenten de mogelijkheid om in samenwerkingsverband een aanvraag in te dienen. Zo worden de planningskosten gedeeld.

Binnen de Commissie Efficiëntiewinsten Lokale Besturen wordt gewerkt rond het reduceren van de planlast. Het eindresultaat van de werkzaamheden van die commissie zal leiden tot een decreet Planlastvermindering, dat de hoofdlijnen uitzet waaraan de sectorale decreten zich moeten conformeren of waarin ze zich kunnen inschrijven. Men hoopt dit ontwerp van decreet voor het einde van het jaar voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Ook dit parlement zal zich uiteraard over dat ontwerp van decreet kunnen uitspreken. Zodra het ontwerp van decreet Planlastvermindering de parlementaire procedures heeft doorlopen, dienen echter ook alle sectorale decreten te worden gewijzigd conform dat ontwerp van decreet Planlastvermindering. Welke passages binnen het decreet Convenanten aan wijzigingen onderhevig zijn, zal door het ontwerp van decreet Planlastvermindering worden uitgeklaard. Opnieuw zal dit parlement betrokken worden bij de gebeurlijke aanpassing van het decreet inzake de convenanten voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking.

Het is in deze fase mogelijk om in een meer gerichte consultatie van betrokken actoren – steden, gemeenten, provincies – te voorzien. Het HIVA-rapport (Onderzoeksinstituut voor

Arbeid en Samenleving) aangaande de evaluatie van het decreet wordt hierbij als een waardevolle insteek gebruikt. Mogelijke aanpassingen van het decreet inzake de convenanten, in functie van de administratieve vereenvoudiging, zullen dus tot tweemaal toe voorgelegd worden aan het parlement.

Vooraleer de Vlaamse Regering een ontwerp van decreet Planlastvermindering heeft gefinaliseerd, kan ik uw vraag naar de specifieke passages die onderhevig zijn aan verandering dus niet beantwoorden. Het lijkt mij wijs om te wachten op de beslissing van de Vlaamse Regering en vervolgens tekst en uitleg te geven, om niet bij te dragen tot de verwarring.

Ik wil u wel graag meegeven dat het verminderen van administratieve lasten verbonden aan de aanvraagprocedures nu al een aandachtspunt is. Dat past binnen de uitvoering van het huidige decreet en komt tot uiting in twee recente maatregelen. Ten eerste werden er aangepaste formulieren en financiële richtlijnen uitgewerkt. Dat houdt een verbetering in op het vlak van het eenduidige gebruik van termen en het vermijden van een dubbele gegevensopvraging. Alle formulieren werden ook in het standaardsjabloon van de Vlaamse overheid gegoten. Ten tweede werd in 2010 de goedkeuringscyclus voor de convenanten 2011-2013 verkort. Daardoor zullen de betrokken gemeenten bij de start van de convenantperiode weten of hun aanvraag is goedgekeurd. Dat houdt in dat gemeenten zich voortaan beter kunnen voorbereiden op de uitvoering van een convenant.

Wat het groenboek Interne Staatshervorming betreft, heb ik begrepen dat de collega's hier een aantal punten naar voren hebben gebracht. Die zullen ook worden meegenomen. Al die waardevolle insteeken zullen deel uitmaken van het witboek, dat op een bepaald moment door de Vlaamse Regering zal worden goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik leid eruit af dat er vandaag niet meteen mogelijkheden zijn om dat te doorbreken. Ik denk dan ook dat heel wat kleinere lokale besturen niets zullen doen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Minister-president, bedankt voor uw antwoord. Ik ben blij dat de administratieve vereenvoudiging ook op deze sector zal worden toegepast.

U hebt gezegd dat u een aantal zaken meeneemt. Ik heb u niets horen zeggen over een procedure die wordt gevolgd, dus veronderstel ik dat daarbij niet echt een specifieke procedure wordt gevolgd.

Ontwikkelingssamenwerking is eigenlijk geen bevoegdheid als een andere. Elk democratisch verkozen bestuur voelt zich op een bepaald moment verplicht om binnen zijn begroting een deel aan ontwikkelingssamenwerking te besteden. Ik vraag me af hoe dat zal evolueren. We kunnen bijvoorbeeld wel zeggen dat de provincies geen middelen meer moeten besteden aan ontwikkelingssamenwerking, dat wij dat vanuit Vlaanderen besturen en dat wij hen delegeren voor het educatieve. Dat zou een mogelijke oplossing kunnen zijn, maar zolang er een democratisch verkozen bestuur is, is er in onze maatschappij altijd een dynamiek waardoor men vraagt om, al is het maar 0,7 procent, uit solidariteit te geven aan de rest van de wereld.

Er is nog een tweede verschil met andere sectoren. Als je een noordwerking – educatieve taken – geeft, ontstaat er ook altijd een dynamiek waarbij men een link wil maken met de zuidwerking, of omgekeerd. Als je alleen maar projecten in het Zuiden steunt, is dat wat beperkt en wil men dat vertalen in een soort sensibiliseringsacties.

Als de plannen doorgang zullen vinden zoals ze hier ongeveer zijn aangezet, denk ik dat we er op het vlak van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking goed over zullen moeten nadenken hoe we onze indirecte actoren zullen aansturen. Op dit moment hebben wij vooral een bilateraal beleid, van overheid tot overheid, en hebben we een aantal zaken waarbij we

een aantal indirecte actoren, zoals noodhulporganisaties of ontwikkelingseducatie, steunen op Vlaams niveau. Als we een heel luik van de provincies zouden overnemen, dan zullen we een visie moeten ontwikkelen, misschien in een apart decreet, om te bekijken wat we verwachten en hoe we de kwaliteit controleren van de indirecte actoren, of we met overeenkomsten werken zoals de Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS) dat doet op federaal niveau enzovoort. Dan moeten we eens bekijken of we aan diezelfde actoren geen gelijkaardige, nieuwe administratieve belasting gaan vragen, zoals het federale niveau nu al doet.

Er is dus nog heel wat werk op het vlak van visieontwikkeling. Daarom wil ik dat nu al even onder de aandacht brengen, zodat we al wat denkwerk kunnen doen en de toekomstige evoluties al wat kunnen voorbereiden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Gewoon voor de duidelijkheid: de heer Verfaillie had gelijk dat mijn opmerking niet op zijn vraag van toepassing was. (*Opmerkingen. Gelach*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■